

Komemoracijom u Gatima u četvrtak, 1. Listopada obilježena je 78. godišnjica pokolja 96 osoba koji su u tome mjestu i zaleđu Omiša počinile združene snage četnika i talijanske vojske, a hrvatski predsjednik Zoran Milanović poručio je da se mora znati tko je za zločin odgovoran.

Predsjednik Republike Zoran Milanović, koji je i pokrovitelj komemoracije, istaknuo je tom prigodom kako se mora znati tko je za taj zločin odgovoran - naredbodavci, izvršitelji nacisti, koji su to radili, kako se izrazio, hladnokrvnije i brutalnije, bez ikakvog povoda.

"Krivo je ljudsko zlo. Krivi su talijanski fašisti jer ih je smetalo što su ovdje djelovali partizani. Naprosto su unajmili 150 četnika. Da stvar bude još nestvarnija, mjesec dana prije toga potpisali su ugovor o suradnji u borbi protiv komunista i partizana s vlastima NDH, dobili oružje i novac, i onda došli ovdje ubijati Hrvate", rekao je predsjednik Milanović.

Podsjetio je kako je za to čuo od svog pokojnog djeda, kao i za pokolj koji se dogodio u Otoku, selu u neposrednoj blizini mjesta odakle su oni podrijetlom.

"I uvijek je to bila priča o strašnom stradanju i masakru koji su učinili Nijemci, i to nad mještanima sela koje uopće nije bilo partizansko. Greškom. Ovdje (u Gatima) četnici i Talijani. Pitao sam djeda gdje su partizani da ih zaštite. I na to pitanje nikada nisam dobio odgovor", rekao je Milanović.

Istaknuo je kako taj narod to nije zaslužio jer ga nisu zanimale revolucije i velike ideološke teme, nego je živio mirno, išao u crkvu i molio Boga da mu bude bolje i trebalo je energičnije stati u njegovu zaštitu.

"Od tuda moje dječje pitanje djedu - gdje ste bili vi, partizani", rekao je Milanović.

Također je rekao da su kuće i domovi koji su paljeni u tom talijansko-četničkom zločinu najveća svetinja mještana Gata.

"Ja nisam religiozan, ali znam što vam znači Bog i vjera, domovina. Meni domovina mnogo znači. Mi sada imamo svoju vojsku, svoju policiju, imamo svoju oružanu silu. Imamo svoju državu i ovo se više nikada neće dogoditi. Ali događaji iz listopada 1942. godine, na ovom malom prostoru, govore o tome koliko je povijest bila strašna i mora se znati tko je za to odgovoran", poručio je predsjednik Milanović.

Splitsko-dalmatinski župan i izaslanik predsjednika Vlade Andra Plenkovića i predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića Blaženko Boban je istaknuo kako se početkom listopada '42. u Gatima i okolnim selim dogodio "gnjusna zločin" koji je naređen iz Beograda.

"Neka se više nikad ne naredi nekome da počini ubojstva", poručio je Boban.

Preživjeli svjedok zločina u Gatima Andrija Pivčević, koji je tada imao osam godina, rekao je danas kako se dogodio "stravičan pokolj" za koji mještani Gata i okolnih mjesta nisu davali nikakvog povoda.

Gradonačelnik Omiša Ivo Tomasović je istaknuo kako treba jednako osuditi sve totalitarne režime.

Na komemoraciji u Gatima bila je i počasna konzulica Italije u Hrvatskoj Marija Medić.

Na misi zadušnici, koja je služena prije komemoracije, pročitana su imena svih 96 žrtava pokolja početkom listopada 1942.

(HINA)